

מסורת הש"ס

א) וביה כהן מ"ק כב. מילין
ג) ונעיל לא: וכו'.
ה) יהו שדיש עובדים.
זע"ל, ד) ע' ע' ע' ע' ע'
ט) וימותם פא"ל.

הגהרות הב"ח

א) ואלה אלהי דיעלא
דמושם: (שם קמ"ל דף
אפשר אלא ודאי תחתין
אזי וימתם:)

מוסף רש"י

שני תבואות. כיון דכמי
שני, שמי שנים בשמעת,
תבואות מה ל' אלא תלמד
שכל תבואה שומאל בלחון ב'
שנים ואלו ואלו ב', כגון אם
מכרו לו ניסין מלאה מכה,
לא יחלטה עד שמי שנים
ניסין בלחון יום, ואם קום
וקלר הרי שאלכ' ג' תבואות,
וכפיולה הולאל ישמיע שנים
מיוס שמכרה עד ויחלטה אם
היו עשר שנים ואלו מכה
במשנה מים, תמלא שמכרה
לכל שנה בנמה, שהרי יוכל
היה עמיה לחוה, ולכן
כשהוא פורה מכשו ונתן
משנה מים לשמיע שנים
המתרים, זה אכל שגם
תבואות שות שלם מים
בשמי שנים, ואלו היה חולין
במר מים, ממש, משמיר
הבאה בשנה אחת מה פיק
לזה היה אכל אלה שנים
תבואות (שד"ח יח). לענין
ערבין, ללא חולין בשנת
חמש ועשרים ושנים שנת
מינן עולם (שם). לפרקין
דיוצא דופן, דבשנת דאבא ר'
(לעיל מה): כ"ג שנה נדעו
בנדקין, כן י"ג נדעו קיימין,
במ י"א נדעו ננדקין, במ
י"ב נדעו קיימין, וכן הנה
שנת כן וכת שנת כן
וקאמר הכה דכלהו עמיה
לעיל שוללו (שד"ח יח).
מ"ט לא אמר ליוצא
דופן, הולאל וסמיה ליה נמי
השם מעת לעת (שם).
דומיא דרבין. אמר לך,
אפילו היה אכל לא קמי לה,
דומיא דרבין שנת עשרים
ודעבר עברי קמי, דמיי
באורייתא, והנה שנים דיוצא
דופן כולה דרשין (שם).
בשוכר ושבוךבא מבוע
ליה. כלשנה דקרא דמביע
בערכין אם וזכר אם נקבה,
ולא כתיב בן ובת, אכל יוצא
דופן כוליה בן ובת מינן
(שם). אזהרה ואיסק, ליה
רלון שאכזה לעלות אהן
ישאל (ביצה ב). מפורמה
דמרא. דשעמאל (שם).
מסתברא אמרין, כן אפמי
דמסתברא (מביח) אכל
שמעתי שהוקבעה הלה
למשנה נמוס (שם ע"ט).
הדרן עלך יוצא דופן
דחייש למיעוטא. בני קטן
וקטנה קטן שאלו ולא
מיינמין, קטן שאלו יחל
קרים, קטנה שאלו תמלא
אילונייה, כמס' ימות קיס'
גיטין ב). בפרק הכל שוחטין
(מילין ו). בני כותים, שזר
על כל תבואה משום חזק
שאלו דמות יונה כפר
גריס השתמו לה (ביבוח
ד'ט).

בא סימן פרק ששי נדה

מח.

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ג מהל' אלוט
ה"ל סמך עינין נ' טוסי'
א"ש"ע מ"י קום ספיך י'
ונכרז אלפס ימות פ"ג דף
מ"א:
ב ב מ"י שם הל' ח: ו

ובשביעית נמי יעבור. וז"ל"ת ה' מינה שנת ששית אלא
בתמלה אימא ל' יום לפני ראש השנה יהיו חשבים
שנה ומשם ואילך ה' שנים שלמים ויש לומר כיון דגלי קרא דששית
היא שנה שלמה הוא הדין דראשונה צעינן שלמה: רב גידר אמר
רב לערבין. וא"ת כיון דבערבין
מוקי לה א"כ מהכא קושא לדוכמין
דלרז גידל לא משכח רז תנא כוותיה
ו"ל דקסבר רז תנא הוא ופליג:
אמר ר"א הלכה בר' יוסי בן
כיפר. וא"ת והא רבי
אלעזר גופיה פסיק צ"ק (לעיל ח).

תורה אור השלם

1. כי תקנה עבד עברי שש
שנים יעבד ובשביעת יצא
לקופש חנם: שמות כא י'
2. רבקה פצמה השנה
בתוך ותרי ובתוגלי
ותבאי בעדי עדיים שדים
בגדי ושערך צמה ואת עים
והתקל טו ז'
3. ותפקדי את זמת נעורך
בעשות מוצרים דידך
למען שדי נעורך:
יחזקאל כג א'

תוס' הרא"ש

ובשביעית נמי יעבור.
ותמיה מינה שנה ששית (א)
ולענין גופיה פסיק צ"ק
שמעך עבדו עד שנה
תחלת שביעית ולא אמרין
לי יום ראש השנה חשוב
שנה אבל בשנה הראשונה
למלא לי יום לפני ר"ה
חשוב שנה וי"ל כיון דגלי
קרא דשנה ששית שלמה
ה"י שנה ראשונה: אמר
רב גידל אמר רב לערבין. א'
לפרקין דקרא קאמר צ"ל
דגלי רב גתא הוא ופליג:
א"ר אלעזר הלכה בר' יוסי
כיפר. ותמיה הוא ר'
אלעזר גופיה הוא דאמר
דאין הלכה בר' אלעזר אלא
בר' יוסי משום דאיכא ר'
יוסי בן כיפר דקאי כותיה
לא קאי שביעית ה"ל אלא
דהא ה"ל דניש ר'
הישוע קאי כותיה אלא
משום דר' הישוע מר'
אלעזר קבלה הכא נמי ר'
יוסי בן כיפר משום ר'
נמי איכא ר' דקאי כותיה
דמרבין לעיל וכן הורה
בלור ולא מכא ר' אלעזר
הורה א"ר דקא במשניות
הוא דאמר ר' אלעזר בפ"ק
הלכה בר' אלעזר בארבע:
פליק פייקא
ר"מ אומר לא חולצת ולא
מתיבמת.
ל"מ למה הוזהר סימן
העליון כיון דלא סמכין
עליה כלל. וי"ל דדאי
סמכין עליה לענין עונשין
וקידושין כיון דרוב פעמים
תחתון אחי ברישא כדאיאת
במ"ו ר' מאיר הוא דחייש
למיעוט להתחייב הילכך
אינה חולצת ואינה
מתיבמת עד שחבאי סימן
התחתון: וחב"א [אן]
חולצת או מתיבמת. ה"ה
דאפי' קטנה מתיבמת
לרבנן דר"מ דלא חייש
למיעוט אבל לחליצה בעי
גדולה דמאיר ליה יפה
אמרת שאין חולצין איש
כתוב בפרשה:

שני תבואות ימכר לך פעמים שאתה מוכר
שלשה תבואות בשתי שנים שש שנה
שבעבר עברי מולן אמר קרא ישש שנים
יעבור ובשביעית ובשביעית נמי יעבור
שבבן ושבת למאי הלכתא אמר רב גידל
אמר רב לענין ערבין ורב יוסף אמר לפרקין
דיוצא דופן א"ל אביי מי פליגת א"ל לא הוא
אמר הדא ואנא אמינא הדא ולא פליגין והכי
נמי מסתברא דאי ס"ד פליגי מאן דאמר
לערבין לא אמר ליוצא דופן והאמר רב
הלכתא בכולה פרקין מעת לעת אלא למ"ד
לערבין מ"ט לא אמר ליוצא דופן דומיא דהנך
מה הנך דכתיבין אף הגי נמי דכתיבין ואיך האי
שבבן ושבת שבוכר ושבוךבא מבועי ליה
אמר רב יצחק בר נחמני א"ר אלעזר הלכה
בר' יוסי בן כיפר שאמר משום ר' אלעזר א"ר
זירא (א) אוכה ואיסק ואגמר לשמעתיא מפורמה
דמרא כי פליק אשכחיה לר' אלעזר אמר ליה
אמרת הלכה ברבי יוסי בן כיפר אמר ליה
מסתברא אמרי מדכוליה פירקין תני וים אחד
והכא לא קתני שמע מינה מסתברא כותיה:

הדרן עלך יוצא דופן

בא סימן ר"מ אומר לא חולצת
ולא מתיבמת. וא"ת ולר' מאיר
למה הוזהר סימן העליון כיון דלא
סמכין עליה ולעיל נמי דתנא איהו
סימניו ומפרש ר"ת נלחצול קאי וי"ל
דאיצטריך לענין עונשים וקידושין
ומילי טובא דרוב פעמים תחתון אמי
צרישא דקאמר בגמרא וא"י אי
חוינן עליון מסתמא ככר צא התחתון
או מתיבמת. אפילו הלא קטנה
מתיבמת לרבנן דר"מ דלא חייש
למיעוטא גבי (ב) ה"ה דקטן וקטנה לא
חולצין כו' אכל לחליצה צעינן שמה
גדולה דלאמר נמי הם יפה אמרת
שאין חולצין איש כמי צפרה ומקשינן
אשה לאיש ולית להו דרבי יוסי דלאמר
צפרק מלות חליצה (שם דף קה):
אשה בין גדולה בין קטנה:
רב

בא סימן ר"מ אומר לא חולצת
ולא מתיבמת. וא"ת ולר' מאיר
למה הוזהר סימן העליון כיון דלא
סמכין עליה ולעיל נמי דתנא איהו
סימניו ומפרש ר"ת נלחצול קאי וי"ל
דאיצטריך לענין עונשים וקידושין
ומילי טובא דרוב פעמים תחתון אמי
צרישא דקאמר בגמרא וא"י אי
חוינן עליון מסתמא ככר צא התחתון
או מתיבמת. אפילו הלא קטנה
מתיבמת לרבנן דר"מ דלא חייש
למיעוטא גבי (ב) ה"ה דקטן וקטנה לא
חולצין כו' אכל לחליצה צעינן שמה
גדולה דלאמר נמי הם יפה אמרת
שאין חולצין איש כמי צפרה ומקשינן
אשה לאיש ולית להו דרבי יוסי דלאמר
צפרק מלות חליצה (שם דף קה):
אשה בין גדולה בין קטנה:
רב

הדרן עלך יוצא דופן

בא סימן ה' התחתון עד שלא בא העליון או
חולצת או מתיבמת בא העליון
עד שלא בא התחתון אף על פי שאי אפשר
ר' מאיר אומר לא חולצת ולא מתיבמת וחב"א
או חולצת או מתיבמת מפני שאמר אפשר
לתחתון לבא עד שלא בא העליון אבל אי
אפשר לעליון לבא עד שלא בא התחתון:
נמ"ד אע"פ שאי אפשר והלא בא בא לר'
מאיר אע"פ שאי אפשר לרבנן ולתני בא
העליון ר"מ אומר לא חולצת ולא מתיבמת
וחב"א או חולצת או מתיבמת ואנא ידענא
(ה) משום דאי אפשר הוא אי לא תנא אע"פ
שאי אפשר הוה אמינא רוב נשים תחתון אתי

ברישא ומיעוט עליון אתי ברישא ורבי מאיר (ג) למעמיה דחייש למיעוטא ורבנן
למעמיהו דלא חיישי למיעוטא והני מילי בסתמא אבל היכא דבדקן ולא
אשכחן אימר מודו ליה רבנן לר' מ' דעליון קדים קמ"ל דאי אפשר (ו) ודאי אתי
ומגתר הוא דנתר בשלמא לר"מ היינו דכתיב שדים נכוננו ושערך צמה אלא
לרבנן איכא מבועי ליה ה"ק כיון ששדים נכוננו בידוע ששערך צמה
בשלמא לר"מ היינו דכתיב בעשות מוצרים דידך למען שדי נעורך אלא
לרבנן איכא מבועי ליה ה"ק כיון שבאו דרך בידוע שבאו נעורך
ואיבעית אימא מאי שדי כולה בדדי כתיב וה"ק הקב"ה לישראל
איכרפו

א) ונלא דל"ל דלפני מהכא
שהיה שנה שלמה עומד
משך עשרתו מתוך שנת
השביעית ולא אמרין וכו'.

איכרפו